

Luomuviljelyyn soveltuvia omenalajikkeita – Osa 1

Anssi Krannila
Hortonomi, puutarhaneuvos
19.10.2011

HELSINGIN YLIOPISTO

Ruralia-instituutti

Aape (*Venäläinen nimi ei tiedossa*)

- Valkovenäläinen risteytys, *Lobo X Prima*
- Venäjällä ilmeisesti numerolajike
- Täydellisesti ruvenkestävä, sisältää Vf-geenin
- Myöhäinen syyslajike
- Muistuttaa maultaan Loboa
- Menestynyt mm. Suonenjoella

Kuva: Anssi Krannila

Aelita (*Sentjabrskoje*) 1/2

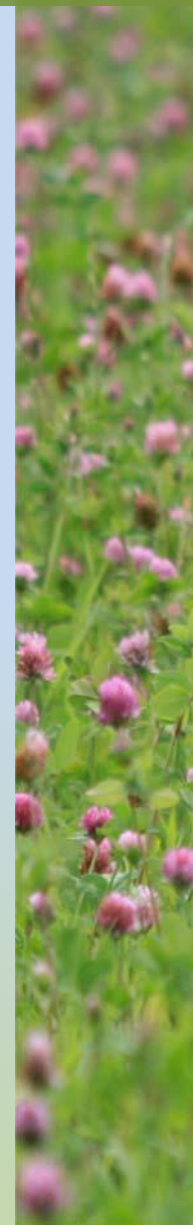
- Risteytys: *Wealthy* X *Koritshnoje polosatoje* (*keltakaneli*)
- Jalostettu yhteistyössä Moskovan yliopiston ja Mitshurinskin tutkimuslaitoksen kanssa
- Venäjällä valtakunnalliseen kokeiluun 1980, lajikkeeksi Venäjän luoteisosiin 1999

Kuva: Anssi Krannila

Aelita (*Sentjabrskoje*) 2/2

- Talvenkestävyys hyvä, samoin ruvenkestävyys, syyslajike, säilyvyys noin 2 kk
- Satoisuus hyvä, noin 14 tn/ha, tulee aikaisin satoikään
- Hedelmät kooltaan noin 100 g, tasakokoisia, kauniita, pyöreän kartiomaisia
- Malto kellertävää, mehevää, hienorakeista ja keskikovaa
- Maku erittäin hieno, makeanhappoinen, aromaattinen
- Menestynyt hyvin Hirvensalmella (III vyöhyke)

Afrodita 1/2

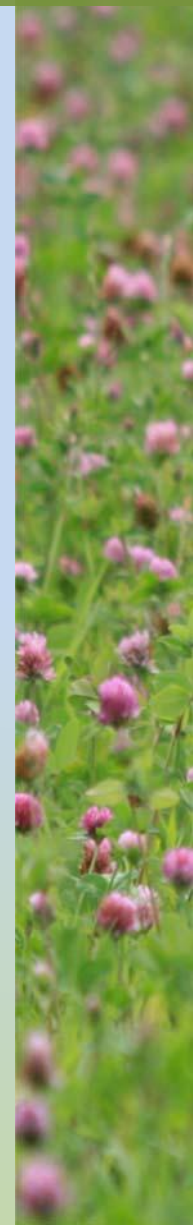
- Omenahybridi 814:n (*Malus floripunda* X *Golden delicious*) vapaapölytteinen siemenjälkeläinen
- Jalostettu Oriolin hedelmänjalostusinstituutissa Venäjällä
- Koeviljelyyn Venäjällä 1998, lajikkeeksi se rekisteröitiin 2005

Kuva: Anssi Krannila

Afrodita 2/2

- Täysin omenaruven kestävä aikainen talvilajike, sisältää Vf-geenin
- Aikainen talvilajike, jonka hedelmät säilyvät tammikuulle saakka
- Lajike hyvin runsassatoinen, sato alkaa keskiaikaisin
- Hedelmät keskikokoisia, 125–140 g, tasalaatuisia ja lievästi särmikkäitä
- Malto valkeaa, tiivistä, punajuovaista, hienorakeista ja mehukasta
- Maku happoisenmakea, miellyttävä, hieno pöytähedelmä
- Menestynyt Suomessa mm. Kärkölässä, Hirven-salmella ja Kontiolahdella

Alesja 1/2

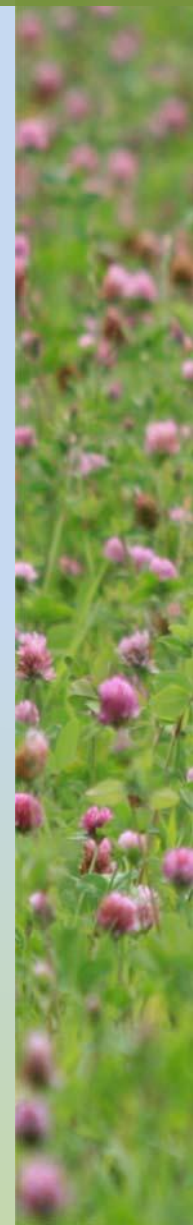
- Jalostettu Valko-Venäjällä
Belorusskoje malinovoje X Bananovoje
- Venäjällä kokeiluun 1990, suositellaan Venäjän luoteisosiin
- Talvilajike, säilyy huhtikuulle
- Erinomainen talvenkestävyys ja korkea (polygeeninen) kestävyys omenarupea vastaan

Kuva: Anssi Krannila

Alesja 2/2

- Tulee aikaisin satoikään, satoisuudeltaan runsas ja säännöllinen
- Hedelmät noin 120 g
- Malto kermanväristä, keskikovaa, mehukasta ja hienorakeista
- Maku hapokkaan makeaa, miellyttävää ja aromaattista

Auksis 1/2

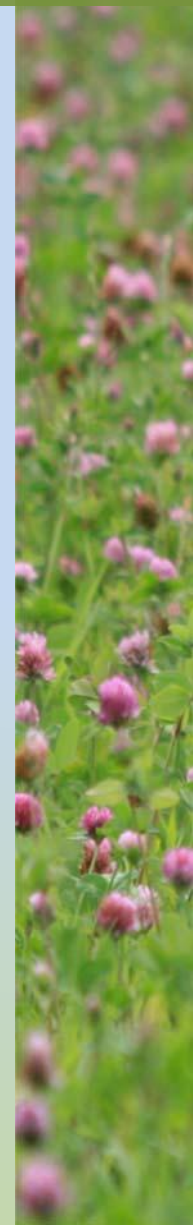
- Risteytys: *MacIntosh* X *Punainen Gravestein*
- Jalostettu Latvian NII-hedelmien ja vihannesten tutkimusinstituutissa
- Valtakunnalliseen kokeiluun 1974, lajikkeeksi 1999 Luoteis-Venäjälle
- Ruven- ja talvenkestävyys melko hyvät

Kuva: Anssi Krannila

Auksis 2/2

- Satoisuus hyvin runsas ja aikaisin alkava, lievää jaksottaissatoisuutta
- Talvilajike, jonka hedelmät säilyvät helmikuulle
- Hedelmät keskikokoisia, 90–110 g, litteän pyöreitä
- Malto kellertävää, melko kovaa ja mehukasta
- Maku makeanhappoinen, mausteinen, erittäin herkullinen

Bolotovskoje 1/2

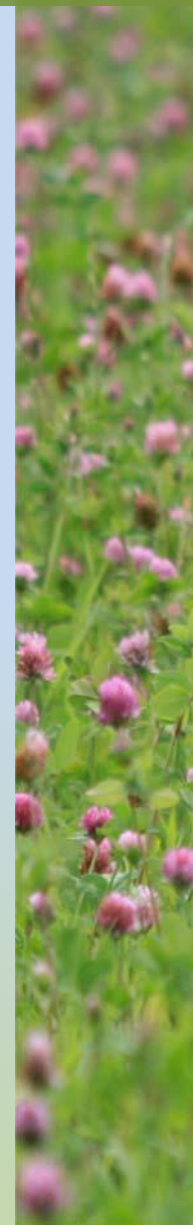
- Monitahoinen risteytysjaloste Oriolin hedelmänjalostusinstituutista
- Kokeiluun venäjällä 1993, rekisteröity lajikkeeksi 2002
- Täysin kestävä omenarupea vastaan, sisältää Vf-geenin
- Talviomena, joka säilyy helmikuulle

Kuva: Anssi Krannila

Bolotovskoje 2/2

- Lajike hyvin satoisa, sato alkaa keskiaikaisin
- Hedelmät suuria, 150–210 g, kauniita, hivenen litteänpyöreitä
- Malto vihertävää, tiivistä ja mehukasta
- Maku hyvä, makeanhappoinen
- Menestynyt Suomessa ainakin Kärkölässä

Edite

- Latvialainen lajike
- Rupiresistentti (ilmeisesti Vf-geenin sisältävä)
- Ei ole saatu Suomeen, koska jalostajan suojaama

Gita

- Latvialainen lajike
- Rupiresistentti
- Ei ole saatu vielä Suomeen jalostajan patenttisuojan vuoksi

Imant

- Jalostettu Valko-Venäjän NAN-hedelmänviljely-instituutissa
- Myöhäinen talvilajike, säilyy toukokuulle saakka
- Talvenkestävyys hyvä
- Ruvenkestävyys erinomainen
- Aikais- ja runsassatoinen, ei jaksottaisuutta
- Malto tiivistä, hienorakeista, mehukasta ja rapeaa

Kuva: Anssi Krannila

Imrus 1/2

- *Antonovka X OR 18T13*
- Lajike jalostettu Venäjän Oriolin hedelmänviljelys-instituutissa
- Lajike otettiin koeviljelyyn 1980 ja nimettiin viljelylajikkeeksi 1996
- Täydellisesti ruvenkestävä, sisältää Vf-geenin

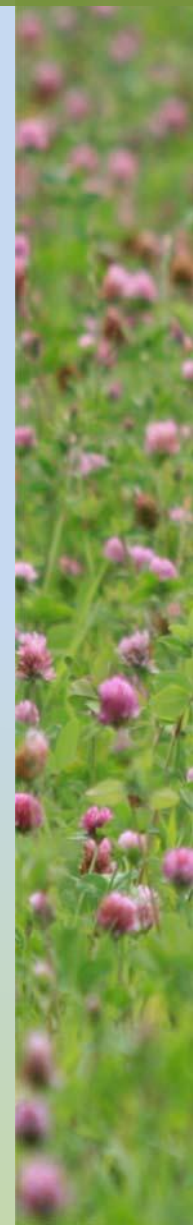

Kuva: Anssi Krannila

Kuva syyskuun alussa, hedelmässä ei vielä oikeaa väritystä

Imrus 2/2

- Talvilajike, hedelmät säilyvät maaliskuulle
- Talvenkestävyys hyvä (Venäjällä)
- Hedelmät 125–190 g, litteänpyöreitä, toispuoleisesti vadelmanpunaisia
- Malto tiivistä, kermanvaaleaa ja mehukasta
- Maku hyvä ja miellyttävä, happoisenmakea

Jablotschnyj Spas 1/2

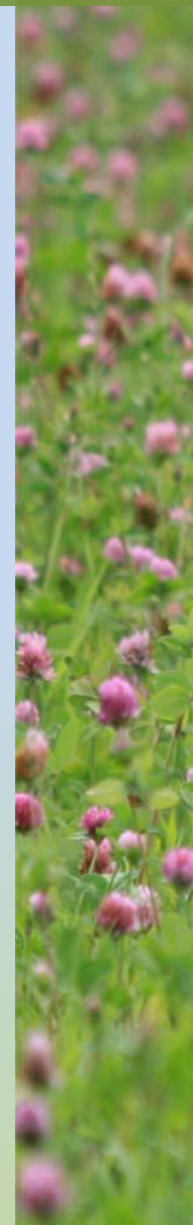
- *Red Free X Papirovska Tetraploidnaja*
- Alkujalostus Pohjois-Kaukaasiassa, myöhemmät Oriolin hedelmänviljelyinstituutissa
- Triploidi kesälajike, jonka säilyvyys noin 1,5 kk
- Venäjällä valtakunnalliseen kokeiluun 2004

Kuva: Anssi Krannila

Jablotschnyj Spas 2/2

- Täydellisen ruvenkestävä, sisältää Vf-geenin
- Aikaisin satoikään tuleva ja runsassatoinen
- Hedelmät kookkaita, noin 200 g, pohjavärillisiä, valopuolella vadelmanpunaisia viiruja
- Malto vihertävää, keskikovaa, hienorakeista ja mehukasta
- Maku miellyttävä, happoisenmakea

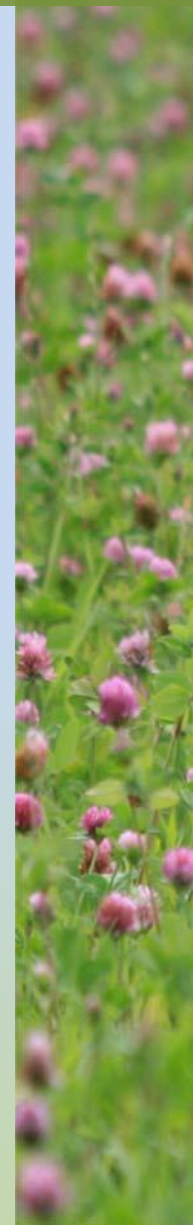
Junyj Naturalist 1/2

- Risteytys:
Koritshnoje
Polosatoje
(*keltakaneli*) X
Wealthy
- Jalostettu Mitshurinskin puutarhainstituutissa, kokeiluun 1968 ja lajikkeeksi 1993
- Erinomainen talvenkestävyys ja hyvä ruvenkestävyys Luoteis-Venäjällä

Junyj Naturalist 2/2

- Myöhäinen kesälajike, hedelmät säilyvät noin 2 kk, hedelmät hyvin käsittelynkestäviä
- Satoisuus hyvä ja runsas, jonkin verran esiintyy jaksottaisuutta
- Hedelmät keskikokoisia, 100–130 g, kauniin litteänpyöreitä
- Malto keskikovaa, kermanvaaleaa, hienorakeista ja mehuisaa
- Maku hyvä, hapokkaanmakea ja lievästi arominen (joskin aluksi outo aromi)
- Menestynyt hyvin Hirvensalmella (III vyöhyke)

Kandil Orlovskij 1/2

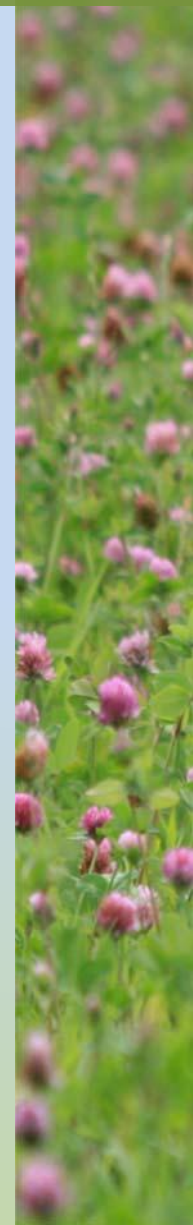
- Syntynyt omena-hybridi 1924
(*Malus floripunda* x *Wealthy*) X (*Malus floripunda* x *Jonathan*)
vapaapölytteisestä siemenestä
- Jalostettu Oriolin hedelmänjalostusinstituutissa, koeviljelyyn 1997, lajikkeeksi rekisteröinti 2002

Kuva: Anssi Krannila

Kandil Orlovskij 2/2

- Omaa täydellisen resistenttiyden omenarupea vastaan, sisältää Vf-geenin
- Talvilajike, säilyvyys helmikuulle saakka
- Pakkasekestävyys Antonovkan luokkaa
- Satoisuus runsas, aikaisin alkava
- Omenat tasakokoisia, noin 135 g
- Malto vihertävää, hienorakeista ja mehukasta
- Maku erittäin hyvä, makeanhappoinen, aromaattinen

Koritshnoje novoje (*Uusi Kaneli*) 1/2

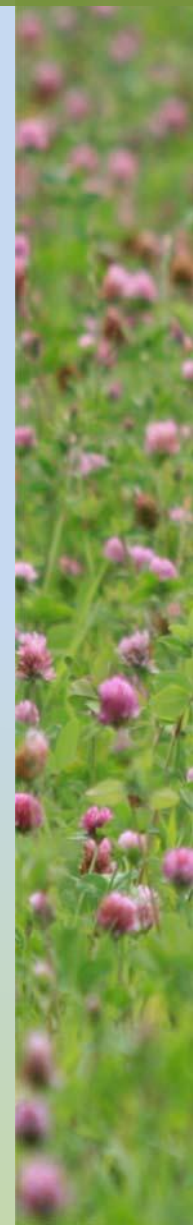
- *Koritshnoje polosatoje (keltakaneli) X Wealthy*
- Jalostettu Mitshurinskin puutarhantutkimusinstituutissa
- Valtakunnallisiin kokeisiin lajike otettiin 1950 ja nimettiin lajikkeeksi 1965 mm. Venäjän luoteisosiin

Kuva: Anssi Krannila

Koritshnoje novoje (*Uusi Kaneli*) 2/2

- Myöhäinen syyslajike, hedelmät säilyvät tammikuulle
- Lajikkeella hyvä ruven- ja talvenkestävyys
- Satoisuus runsas, joskin jaksottainen, sato alkaa keskiaikaisin
- Hedelmät keskikokoisia, 120–150 g, pyöreitä tai pyöreän kekomaisia, malto kermanvaaleaa ja mehukasta
- Maku erittäin hieno, hapokkaanmakea, aromaattinen ja herkullinen

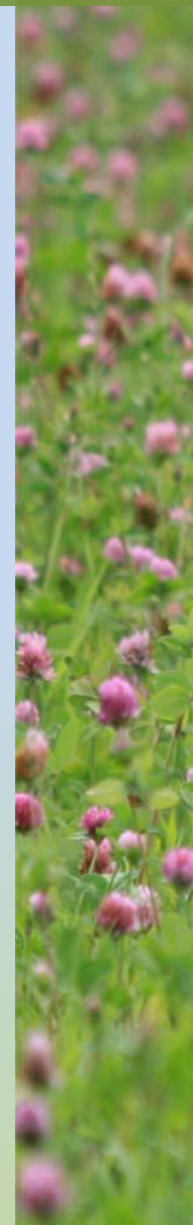
Kurnakovskoje 1/2

- Risteytysjaloste
hybridi 814
(Malus floripunda
x Golden Delicieus)
X hybridi
PA 29-1-1-36
- Jalostettu Oriolin
hedelmänjalostus-
instituutissa 1981, koeviljelyyn 1995, lajikkeeksi
2002

Kurnakovskoje 2/2

- Täysin kestävä omenarupea vastaan, sisältää Vf-geenin, talvenkestävyys hyvä
- Talvilajike, hedelmät säilyvät helmikuun puoleen väliin
- Sato runsas ja säännöllinen, tulee satoikään noin 5-vuotiaana
- Hedelmät kookkaita, 125–160 g, tasakokoisia, huomattavan kauniita
- Malto kermanvaaleaa, hienorakeista, tiivistä ja mehevää
- Maku hyvä, happoisenmakea

”Kymppitonni”

- Alkuperä: Venäjän Timirjazovin akatemiasta
- Sisältää ns. Vf-geenin, täydellisesti ruven kestävä
- Todennäköisesti Oriolin koeaseman jaloste, mutta nimettömänä Timirjazovissa
- Maukas syysomena
- Ilmeisesti Lobon risteytysjaloste

Kuva: Anssi Krannila

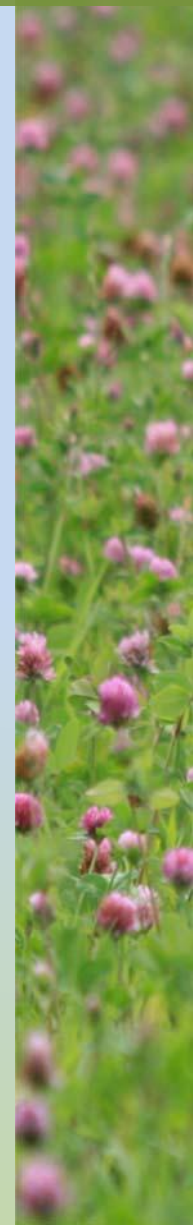
Linnan Omena 1/2

- Alkuperä Ilmari Linnan hedelmätarhasta (syntyperästä ei tietoa)
- Konsulentti Aapo Leskisen esiin nostama lajike, löytynyt uudelleen Leskisen vanhoista koetarhoista Lohjalla
- Lajike ilmeisesti täysin ruvenkestävä (ei tutkittu geenistöä)

Linnan Omena 2/2

- Aikainen talvilajike, kypsyy marraskuussa ja säilyy ainakin joulukuulle
- Hedelmät vaihtelevan kokoisia, yleensä kookkaita
- Sato runsas
- Malto kiinteää ja erittäin mehukasta (jopa 80 % puristemehua)
- Maku aika happoinen ja tanniininen, sopii parhaiten mehu-, viini- ja siideriomenaksi

Marat Basurin 1/2

- Monivaiheinen risteytysjaloste, sukupuussa mm. *Melba*, *Osenaja*, *Radost*, *Malus atrosanquinea* jne.
- Jalostettu Moskovassa VSTISP-akatemiassa 1982, Koeviljelyyn 1998 ja lajikkeeksi 2001

Kuva: Anssi Krannila

Marat Basurin 2/2

- Myöhäinen syyslajike, omenat säilyvät joulukuulle
- Ruvenkestävä lajike, sisältää Vm-geenin
- Talvenkestävyys ja hedelmien käsittelykestävyys hyvät
- Satoisuus runsas ja säännöllinen, puu pienehkö ja matalakasvuinen
- Malto valkeaa, hienorakeista, tiivistä ja erittäin mehukasta
- Maultaan erittäin maukas, sopivasti happoisen makeaa

Medunitsa (*Hunajainen*) 1/2

- *Wealthy X Koritshnoje polosatoje (Keltakaneli)*
- Jalostettu Mitshurinskin puutarhantutkimusinstituutissa, suositellaan mm. Luoteis-Venäjälle
- Talven- ja ruvenkestävyys hyvät, menestynyt hyvin mm. Hirvensalmella ja Kontiolahdella

Kuva: Anssi Krannila

Medunitsa (*Hunajainen*) 2/2

- Satoisuus keskinkertainen, tulee satoikään 4–5 -vuotiaana
- Kesäomena, säilyy noin kuukauden
- Hedelmät keskikokoisia, 110–120 g, litteänpyöreitä tai pyöreän kartiomaisia
- Malto kermanvaaleaa, tiivistä, hienorakeista ja erittäin mehukasta
- Maku erittäin hyvä, aromikkaan hunajanmakuisia ja meheviä
- Oma kesäomenaksi pitkän markkinointiajan

